

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

ПІСКУН ІВАН РОМАНОВИЧ

Біобібліографічний покажчик

КИЇВ 2018

УДК 012Піскун+016
ПЗ4

Матеріали для видання зібрали і надали *А. Зубар,*
Н. Кулага, Н. Смоляренко

Упорядкування і бібліографічна редакція *В. Кононенко*

Піскун Іван Романович : біобібліогр. покажч. / М-во
ПЗ4 культури України, НБУ ім. Ярослава Мудрого ; матеріали
зібрали: А. Зубар, Н. Кулага, Н. Смоляренко ; упоряд. і
бібліогр. ред. В. Кононенко. – Київ, 2018. – 32 с.

У біобібліографічному покажчику висвітлено життєвий шлях та представлено творчий доробок репресованого українського театрознавця.

Покажчик адресовано широкому колу читачів – мистецтвознавцям, театральним діячам, зокрема, критикам та історикам театру, студентам творчих ВНЗ, бібліотечним працівникам, усім, хто цікавиться історією вітчизняного мистецтва, зокрема театру.

УДК 012Піскун+016

**Національна бібліотека України
імені Ярослава Мудрого**

Від упорядників

Талановитий український театрознавець, критик, історик І. Піскун був яскравою непересічною особистістю серед представників вітчизняного мистецтвознавства. Тривалий час його ім'я замовчували – був репресований, засуджений, ув'язнений. На долю І. Піскуна випали всі складнощі та трагедії ХХ ст.: голод, війна, репресії, та, попри все, найголовнішим у його житті завжди був театр, любов до якого він проніс крізь усі лихоліття. Його друзі, учні, колеги, зокрема О. Борщаговський, В. Гайдабура, М. Лабінський, В. Судьїн всіляко сприяли тому, щоб постать І. Піскуна отримала гідну та справедливу оцінку суспільства.

Упорядники бібліографічного покажчика поставили за мету всебічно розкрити діяльність Івана Романовича, людини, яка все життя присвятила служінню мистецтву.

У вступній статті історика Н. Смоляренко висвітлено життєвий шлях митця, розкрито творчий доробок. Далі вміщено «Основні дати життя і діяльності Івана Піскуна».

Бібліографічна частина покажчика складається з двох розділів: «Творчий доробок Івана Піскуна» та «Література про життя і діяльність Івана Піскуна».

До першого розділу ввійшли описи окремих видань і публікацій у колективних монографіях, періодичних виданнях, передмови, написані І. Піскуном до творів інших авторів. Представлено його доробок як упорядника, перекладача, редактора. Матеріали розташовано в хронологічному порядку, у межах року – в алфавіті назв творів друку. Праці І. Піскуна як упорядника, редактора, перекладача, автора приміток описано з відповідними позначками на початку бібліографічного опису.

У другому розділі подано відомості про публікації, які в цілому присвячені І. Піскуну, та матеріали, що містять згадки про нього або його твори.

Хронологічні рамки представлених публікацій: 1938–2010 рр.

Покажчик створено на основі матеріалів, які надали друзі та колеги, дружина Івана Романовича з особистого архіву, і доповнено інформацією з державних літописів, каталогів провідних бібліотек України, бібліографічних покажчиків.

Для зручного користування видання містить «Іменний покажчик», до якого включено всі прізвища, наявні в бібліографічному описі.

Бібліографічний опис здійснено за чинними державними стандартами.

Покажчик адресовано широкому колу читачів – мистецтвознавцям, театральним діячам, зокрема, критикам та історикам театру, студентам творчих ВНЗ, бібліотечним працівникам, усім, хто цікавиться історією вітчизняного мистецтва, зокрема театру.

Відгуки і побажання просимо надсилати на адресу: 01001, Київ-1, вул. Михайла Грушевського, 1, Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. Електронна адреса: nbv@nplu.org

Іван Піскун. Театр – доля

*Ми високо цінуємо все, що Ви робите, зробили
своїм талантом критика і театрознавця для
піднесення нашого рідного українського...
театрального мистецтва¹.*
Н. Ужвій, Є. Пономаренко

У червні 2010 р. театральна громадськість відзначила 100-ліття з дня народження Івана Романовича Піскуна і Валер'яна Дмитровича Ревуцького. Звіт про святкування цього ювілею у відділі мистецтв Публічної бібліотеки ім. Лесі Українки було опубліковано в театрознавчому журналі «Просценіум»², та відзнято окремих фільм³. У зв'язку з цим хочу розповісти вам про людину, чия доля тісно пов'язана з театром, і з якою мені пощастило бути знайомою з 1970 р. Щиро дякую дружині І. Піскуна – Касаткіній Валентині Леонідівні, моїй учительці, колезі й добрій порадниці, за спогади та надані матеріали для написання цієї статті.

І. Піскун народився 11 червня 1910 р. у м. Конотоп Полтавської губернії (тепер Сумська обл.) у родині робітника – слюсаря паровозовагоноремонтного заводу Романа Піскуна та домогосподарки Ірини Піскун. Після смерті батька Іван став безпритульним, його врятувала організація «Юні спартаки». Закінчив Конотопську трудову семирічну школу. Був комсомольцем, учнем слюсаря. На Конотопському паровозовагоноремонтному заводі працював до двадцяти років. У складі «двадцятип'ятитисячників» його відправили на господарсько-організаційну роботу в колгосп. Як члена ВКП(б) обрано секретарем райкому комсомолу Конотопського округу.

Новим етапом стали Всесоюзні курси комсомольських працівників у Москві та робота уповноваженим ЦК Компартії України на Донбасі, де І. Піскун став редактором виїзної редакції газети «Комсомолец України». Журналістика все більше приваблювала його. Вчився на заочному відділі Інституту журналістики у Москві і водночас в аспірантурі Харківського інституту Червоної професури – відділення літератури та мистецтва.

Далі життєвий і професійний шлях І. Піскуна розгортався дуже стрімко.

З 1932 р. він був ученим секретарем віце-президента Української академії наук, академіка О. Шліхтера у Харкові; працював викладачем у середніх школах; був політичним редактором Радіокомітету по Харківській області; лектором курсу російської літератури в Харківському державному університеті. Також працював у видавничій сфері – уповноважений Головліту УРСР по видавництву Спілки письменників України «Радянська література» й виданнях «Літературна газета» та журналів «Червоний перець» і «Глобус» (1932–1934), заві-

¹Цит. за кн.: Піскун І. М. Л. Кропивницький – організатор, режисер, актор українського театру. Київ, 2000. С. 5.

²Мелешкіна І. Ювілей визначних театрознавців : (до сторіччя Івана Піскуна та Валеріяна Ревуцького) / записала й упорядкувала Ірина Мелешкіна // Просценіум. 2010. № 2/3 (27/28). С. 190–207 : іл., портр

³Два столітні ювілеї в один день [Електронний ресурс] : відеозапис вечора пам'яті В. Ревуцького та І. Піскуна / Від. мистецтв Публ. б-ки імені Лесі Українки. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=CDKT6ZRyCcE>. (дата звернення: 24.04.2018).

дувач редакторатом видавництва «Радянська література» (1934–1935). У 1935–1936 рр. служив у Червоній армії.

Ще з кінця 1920-х рр. Іван Романович захопився театром. У виставах Леся Курбаса його вразило трагічне мистецтво А. Бучми, самобутня акторська майстерність Н. Ужвій. У січні 1937 р. він обійняв посаду директора з наукової та навчальної роботи й водночас виконував обов'язки завідувача кафедрою історико-мистецтвознавчих дисциплін у Київському театральному інституті, за сумісництвом – завідувач літературної частини Київського українського драматичного театру, член редколегії журналу «Театр». Іван Романович був наймолодшим із керівників вищих навчальних закладів в Україні. Вже у 30 років став відомим науковцем – видав ґрунтовні нариси про мистецтво А. Бучми (1940) та драматургію І. Карпенка-Карого (Тобілевича) (1941), написав вагому кандидатську дисертацію, перше в Україні наукове дослідження, присвячене засновнику українського професіонального театру М. Кропивницькому (підготовлено в 1940-х рр., надруковано – 2000 р.). На шпальтах газет і журналів («За марксоленінську критику», «Безбожник», «Комсомолец-агітатор», «Літературна критика», «Соціалістична культура» та ін.) з'являлись його численні публікації з аналізом літературного та театрального життя в Україні. Наприклад, у газеті «Пролетарская правда» надруковано статтю «Маруся Чурай» (1938), в якій проаналізовано виконання М. Заньковецькою ролі Марусі. Автор підкреслив надзвичайну акторську виразність і вишукану майстерність актриси, що є втіленням психологічно правдивого й емоційно неповторного мистецтва славних корифеїв українського театру.

Трагічною сторінкою в долі театрознавця стала війна. З розгортанням бойових дій І. Піскун перебував у діючій армії. Як військовозобов'язаного його відрядили до Харківського військового округу. 28 серпня 1941 р. він із завданням терміново вивезти документи театрального інституту потрапив у вороже оточення, зумів уникнути полону. 14 листопада 1941 р. біля с. Іванівці вийшов до своїх. Після цього виступив по радіо, був на прийомі у М. Хрущова, де розповів про страшні знущання фашистів над інтелігенцією. Про цей випадок писали в газетах: «Вийшов із оточення видатний діяч театрального мистецтва України Іван Романович Піскун».

Іван Романович був людиною з відкритою душею і добрим серцем, надто довірливою, за що й постраждав. Він не міг навіть уявити, що коротке перебування в окупації визнають його провиною. Це сталося у Томську, де жили евакуйовані його дружина і син. Іван Романович не звернув особливої уваги на теплі стосунки дружини з місцевим прокурором. Приїзд чоловіка був для неї не надто бажаним. Прокуророві І. Піскун теж розповів про жахи, які бачив в окупованому фашистами Києві. А той уже замислив знищити небажаного гостя та подбав про «вправного» слідчого. Перед самим захистом дисертації театрознавця заарештували як «ворога». Почалися допити, безперервні катування, по два-три дні без сну та їжі. Під час кожного удару слідчий викрикував принизливі образи, нецензурні слова. Закривавленого, непритомного бранця все одно били. І він «зізнався», обмовив себе у всьому, що закидав йому слідчий. Вирок – десять років ув'язнення. У таборі додали ще десять років. І. Піскун сподівався, що потім зможе писати у всі вищі інстанції, справу переглянуть і його виправдають.

Та, попри скарги до Верховного Суду, Верховної Ради, Прокуратури й інших органів влади, цього не сталося. Звідусіль одержував відповіді: «Справа зі звинувачення Піскуна Івана Романовича перегляду не підлягає» або «для перегляду справи зі звинувачення Піскуна Івана Романовича немає підстав». Надії на виправдання не здійснилися.

У 1949 р. молодша сестра ув'язненого театрознавця Єфросинія Романівна Харитоновна домоглася прийому в Л. Берії, сподіваючись встановити справедливість у справі брата. Нарком внутрішніх справ обіцяв розглянути питання і дати відповідь. Але натомість повідомлення одержав чоловік сестри Харитонов Дмитро Миколайович – льотчик-винишувач, полковник, який пройшов усю війну. Його розжалували і списали з армії, та, на щастя, не заарештували.

Доля закинула І. Піскуна на Північний Урал, у найвіддаленішу точку, де він жив у дуже несприятливих умовах, але там поставилися до нього приязно. Завжди, скрізь і для всіх він був «Романовичем». Навіть табірні начальники в розмові тет-а-тет так його називали. І. Піскун був розумною, ерудованою, талановитою особистістю. Бог нагородив його енциклопедичним даром, феноменальною пам'яттю. Він міг на пам'ять цитувати В. Леніна, Й. Сталіна, В. Белінського, М. Добролюбова щодо питань мистецтва, експромтом відповідати на складні питання з історії, філософії, мистецтва театру, культури, критики, естетики тощо. Тож у таборі по пам'яті писав конспекти, за якими табірні начальники здавали заліки на політзаняттях. Один такий конспект він зберіг і привіз до Києва.

У суворих кліматичних і побутових умовах театрознавець знайшов у собі сили, і, окрім основної роботи (нормувальник-бухгалтер), організував та очолив художній колектив. Ставив спектаклі за п'єсами українських та російських авторів і сам грав у них. Серед них: «Без вини винуваті» О. Островського, «Ревізор» М. Гоголя, водевілі А. Чехова, «Наталка Полтавка», «Запорожець за Дунаєм» І. Котляревського, «Платон Кречет» О. Корнійчука. В концертах звучали українські пісні: «Ой, не ходи, Грицю», «Дивлюсь я на небо», «Ніч яка місячна», арія Петра, дуєт Одарки і Карася з опери «Запорожець за Дунаєм». Читали вірші й уривки з творів Т. Шевченка, М. Коцюбинського, Остапа Вишні та ін. Таким чином І. Піскун знайомив вільнонайманих і контингент ув'язнених з Україною, її самобутньою культурою.

Іван Романович тяжко сприйняв зраду першої дружини, та доля послала йому іншу жінку – розумну, добру людину, чистої душі. Валентина Леонідівна Касаткіна – корінна лєнінградка, яка під час війни потрапила до Середньої Азії. Позналилися вони через листування, що тривало понад 4 роки. Оскільки Валентина Леонідівна на той час не знала української мови, І. Піскун звертався до неї російською. Він писав: «Я веру в дружбу потерял. Душа совсем сгорела. Я был один, совсем один. Чего-то смерть еще ждала. В дни страшной внутренней борьбы ты руку дружбы подала, вниманием согрела. Когда я стал с тобой дружить, все стали мелкими несчастья. Ты возродила жажду жить, ты мне вдохнула веру в счастье».

У 1950 р. писав до В. Касаткіної у Ташкент щирі, хоч і недосконалі, вірші: «Жди и верь, родная. Я вернусь. Душа не сломлена, еще горит огонь, еще есть сила. И пусть уральская зеленая тайга не в меру лет виски посеребрила –

души не тронули седины. И пусть корявые уральские хребты запечатлели на лице суровой жизни тяжкие годы. Морщины сгладятся, забудутся невзгоды, когда, усталого с дороги, улыбкой встретишь на пороге и широко отворишь дверь. Я вернусь, родная, – жди и верь».

Так, він не зламався, вистояв, сподівався на краще. В. Касаткіна вивчила українську мову вже після переїзду в Україну, навчилася машинопису і стенографії. Вона була не тільки секретарем чоловіка, а й відомим викладачем стенографії, одним з авторів підручника «Стенографія» (Київ, 1988).

У 1954 р., після виходу з ув'язнення, де провів 11 років і 8 місяців, Іван Романович був позбавлений громадянських прав і як «особливо небезпечний державний злочинець» права проживання у великих містах і навіть обласних центрах. Він поїхав до Середньої Азії, працював рахівником, техніком МТС. У невеличкому узбецькому м. Паркент одружився з В. Касаткіною, яка працювала вчителькою. Після того ще два роки працював виконробом – проводив водогін у гірському районі.

Поступово відновлювалися зв'язки з друзями, колишніми колегами. У листі до театрального діяча І. Чабаненка писав, що хоче повернутися в Україну, займатися творчою працею, писати про український театр. Жозеф Киврицький – завідувач відділом кадрів Київського театрального інституту, в листах розповідав І. Піскуну про справи в інституті, українське театральне мистецтво і весь час радив повернутися на Батьківщину, до Києва, тому що він тут потрібен. В одному з листів Іван Романович писав: «Любий Жозефе! Але ж прийде день, коли я побачу, почую, обійму всіх вас, моїх дорогих і вірних друзів! Я і живу надіями на цю зустріч! Я розумію, яких зусиль волі всім вам потрібно, аби не підпасти під загальний настрій, відкинути заячу обережність».

Не залишилися осторонь і друзі дитинства – письменник М. Дубов і депутат Верховної Ради УРСР П. Діденко. Згодом почали надходити листи ще від двох друзів – режисера М. Макаренка і літератора О. Борщаговського. Писали дружина М. Макаренка – Г. Залеська, актриса І. Волкова, балетмейстер Б. Таїров та інші. В одному з листів до І. Піскуна М. Макаренко підкреслив: «Жозеф Киврицький реально зробив для нас те, чого не можна забути. Він зумів в трагічні хвилини спрямувати почуття й думки кожного з нас на віру в краще, на ясність мети і перспективи. Ми не зустрічали такого яскравого вияву чистоти серця, совісті, принциповості». О. Борщаговський на перший лист І. Піскуна відповів із Москви словами підтримки і надихаючою програмою дій: «У кожному рядковій листі я пізнавав тебе – колишнього, молодого, поривчастого, відкриту душу. Як добре, що ніхто не зміг вибити (буквально) і душу цю, і високу, чисту ідейність. Та інакше й бути не могло, це знає кожен, хто дружив з тобою і розумів тебе правильно. Абсолютно переконаний, що ти зробиш ще багато в улюбленій справі, багато напишеш розумного та цікавого. Треба тільки так жити, щоб дрібні людяці, яких, на жаль, немало, не дуже псували життя... Чесні люди, хороші люди люблять тебе, і вони допоможуть тобі...».

У 1956 р. після відновлення громадянських прав Іван Романович повернувся до Києва. Зупинився у Ж. Киврицького, потім знайшов квартиру у Боярці і забрав сім'ю. У таких умовах, без постійного місця роботи, подружжя Піскунів жило майже десять років. Після звільнення (йому було 44 роки) він поспі-

шав надолужити втрачене. Через кілька місяців уже працював в Українському театральному товаристві завідувачем творчого відділу.

Згадуючи І. Піскуна, член-кореспондент Національної академії мистецтв України Валерій Гайдабура зазначив: «У 60-ті роки я познайомився з Іваном Романовичем у Києві в Українському Театральному Товаристві, де він завідував кабінетом творчої роботи. Тоді оцінив: Піскун – це людина-театр... Хоч то й була відлига, проте більшість жила за сталінським стилем офіційних стосунків. Іван Романович руйнував це убоге, нудне кліше. Емоційна розкутість вільної людини – його природний стиль»⁴. І додав: «... бачив ... цю надзвичайно вітальну, життєлюбну людину, дуже цікаву, навіть просто за своєю фактурою, виразом очей та обличчя. Те, що переді мною людина вільна, було видно одразу – за його поведінкою, ритмом життя, манерою пити свій знаменитий чай...»⁵. В. Гайдабура відзначив, що неординарність, невгамовність і темперамент натури І. Піскуна знаходили відображення в його книгах, статтях, рецензіях промовах, обговореннях вистав. Він вів активну діяльність: проводив конференції, рецензував спектаклі і рукописи мистецтвознавчих праць, читав лекції про мистецтво, писав книги про театр, розділи до колективних театрознавчих монографій, передмови до книг інших авторів. Друзі, колеги підтримували Івана Романовича і, передусім, Василь Іванович Харченко, який на той час викладав у Київському інституті театрального мистецтва, був заступником голови Українського театального товариства. Без підтримки В. Харченка його просто не взяли б на роботу. Друкуватися допомагали М. Рильський, В. Речмедін, Я. Ган, Г. Нестеровський та ін.

1956 р. побачила світ праця І. Піскуна «А. М. Бучма», в якій високопрофесійний театрознавчий аналіз творчості видатного українського актора, його мистецької індивідуальності базувався на особистих спостереженнях людини, що бачила А. Бучму – зрілого майстра – в багатьох ролях. Того ж року за редакцією І. Піскуна вийшла книга спогадів М. Садовського «Мої театральні згадки, 1881–1917 рр.»

У 1957 р. вийшла друком книга «Український радянський театр». «Це було «парадне» видання до 40-ліття Жовтневої Революції. Та в ній вперше прозвучало ім'я Леся Курбаса, над яким роками тяжіло «табу». Згадувалися організований Курбасом «Молодий театр» і його діяльність у «Березолі» ... це була «перша ластівка» про Курбаса»⁶.

У 1959 р. Іван Романович знову звернувся до творчості свого улюбленого А. Бучми – він став упорядником, автором передмови і приміток до збірника статей і спогадів видатного актора «З глибин душі». Крім того, І. Піскун написав сценарій фільму «Амвросій Бучма».

Численні праці з питань теорії, історії театального життя України, розгорнуті рецензії, огляди, відгуки на книги, статті, театральні вистави друкувались на сторінках журналів «Мистецтво», «Театр», «Український театр». В Інформаційному віснику Українського театального товариства неодноразово пу-

⁴ Цит. за кн.: Піскун І. М. Л. Кропивницький – організатор, режисер, актор українського театру. Київ, 2000. С. 9.

⁵ Просценіум. 2010. № 2/3. С. 196.

⁶ Ревуцький В. По обрїю життя. Київ, 1998. С. 187

блікувались стенограми доповідей і виступів театрознавця, в яких було проаналізовано шляхи розвитку вітчизняного театру, підбито підсумки фестивалю «Театральна весна», театральних сезонів та ін.

Варто звернути увагу й на перекладацьку діяльність Івана Романовича, адже саме в його перекладах на сценах українських театрів йшли п'єси таких відомих авторів, як В. Розов «В день весілля» (1959), С. Альошин «Палата» (1962), І. Бабель «Присмерк» (1966), А. Бусуйок «Перед судом кохання» (1971), Ю. Соболев «Хазяїн».

Неодноразово І. Піскуна просили написати про табірне життя, але він відмовлявся: «Писати не буду. Не хочу ще раз у свідомості пережити це. Нехай залишається все у минулому, як страшний, кошмарний сон. Я радий, що нарешті на рідній землі – в Україні, у Києві. У мене сім'я – дружина, вірний і щирий друг, є умови для улюбленої творчої роботи. Я щасливий. У мене багато планів, задумок. Треба встигнути їх здійснити».

Іван Романович дуже шанував свою дружину, з кожного відрядження чи відпустки він писав їй листи, вірші. Деякі з них Валентина Леонідівна дозволила використати у цьому матеріалі: «Друзья когда-то говорили, что будто я умен, а я, мальчишка, верил. Но встретил я тебя на жизненном пути и ум я свой проверил. Я умничать с в глупцами лишь умею, а стану вот с тобою говорить и чувствую, что я глупею».

18 серпня 1959 р. театрознавець отримав повідомлення від прокурора Томської області, що справу зі звинувачення Піскуна Івана Романовича переглянуто і припинено, а його реабілітовано. За кілька днів він одержав офіційну довідку про рішення суду від 30 липня 1959 р. Іван Романович був схвильований, хотілося поділитися новиною з усіма, сказати, що він невинний, що не зраджував Батьківщину. Та ділитися не було з ким – у цей час дружина була у від'їзді. Не дочекавшись її повернення, надіслав листа: «Было досадно, когда получил извещение от прокурора о реабилитации, а тебя рядом не было. Я не мог вместе с тобой радоваться. Я сто раз перечитывал это извещение, изучил его до последней запятой. Прочитал и два дня не нахожу места. Ни одной мысли не могу поймать за “хвост”. В голове какой-то кордебалет. Работать совсем не могу, так как не могу сосредоточиться и ни о чем другом, кроме этого извещения, не могу думать». Він шкодував за роками в ізоляції, що позбавила його можливості в повному розквіті сил займатися творчою роботою і проявити себе. «Він – настільки мудрий, – згадував на вечорі пам'яті Ігор Безгін, академік, віце-президент Національної академії мистецтв України, – настільки симпатичний, навіть після тих табірних тортур, які ... здобув, дякуючи системі, яка тоді “молола” людей такого хисту. Незважаючи на це, він ніколи не був злий на когось, ніколи нікого не лаяв і не звинувачував»⁷.

Іван Романович хотів відновитися у партії, адже не було постанови про його виключення. Про це в рішенні суду не йшлося, але в ЦК Компартії України йому відмовили. Запропонували вступити заново, та він не захотів. Згодом І. Піскун усвідомив, що з такими керівниками і такою партією йому нічого робити. Тому був задоволений, що так склалося – він став вільною, творчо неза-

⁷ Просценіум. 2010. № 2/3. С. 192.

лежною особистістю. Незважаючи на це, отримував партійні доручення – читав лекції на ідейно-політичні, морально-виховні, естетичні теми і про мистецтво театру. У 1966 р. Київський міськком «доручає тов. Піскуну І. Р. вивчити стан роботи парторганізації Київського російського драматичного театру імені Лесі Українки по ідейному загартуванню та піднесенню майстерності творчих працівників театру».

Театрознавець завжди брав активну участь у громадській роботі –десять років очолював театральний факультет Народного університету культури при Радянському райкомі Компартії України. Зокрема, він значну увагу приділяв впливу театального мистецтва на виховання духовності, патріотизму, моральних, естетичних якостей. Молодь тягнулася до нього, а він щедро ділився своїми знаннями і досвідом, завжди був радий спілкуванню. За його знаменитими чаюваннями, він, зазвичай, розповідав набагато більше, ніж міг написати. «... він на всіх справляв враження людини-енциклопедії, людини – блискучого промовця, людини – історика і театального критика. Він усе добре знав про театр, усе знав на “відмінно”, він усе дуже цікаво розповідав молоді, ... проводив цікаві розмови і на тему сучасного театру, і на історичні теми, і це були, я б сказав, своєрідні семінари для тодішньої молоді. Приходили завіти театрів, студенти, молоді театральні критики»⁸, – згадував академік Національної академії мистецтв України Ростислав Пилипчук. І. Піскун був дуже вимогливий до себе, до студентів, до колег. Валентина Заболотна, професор, кандидат мистецтвознавства, заслужений діяч мистецтв України, онука А. Бучми, зазначила, що «не знала людини, яка була б ображена на Піскуна за його критику, бо критика була настільки толерантна, точна і професійна, не зачіпаючи особистість митця, що на неї просто не можна було ображатися»⁹.

В Українському театральному товаристві Іван Романович посідав особливе місце. Він був живою історією українського театру, бо він так багато бачив, їздив по театрах, що, мабуть, знав і режисерів, і акторів по імені та по батькові. Його знання стали в пригоді при створенні Української Радянської Енциклопедії. Саме І. Піскун був автором статей «Театр», «Театрознавство», а також про «Березиль», А. Бучму, М. Заньковецьку. Його праці теж неодноразово згадували на сторінках енциклопедій, коли йшлося про український театр.

За багаторічну плідну творчу роботу театрознавця нагороджено Почесними грамотами Міністерства культури, Українського театального товариства, Республіканського товариства «Знання», грамотами фестивальных комітетів республіки і значком «Відмінник Міністерства культури СРСР», іменним годинником. Неодноразово його творчу діяльність відзначено наказами Міністерств культури СРСР і УРСР, подяками за активну сумлінну роботу з естетичного виховання трудящих.

І. Піскун не мав звань – тавро «репресований» вплинуло на все його життя. Іноді він не міг підписувати роботи своїм іменем, лише псевдонімами: І. Романенко, І. Романович. У 1979 р. до 60-річчя від дня народження було подано характеристику на Івана Романовича за підписами голови Президії Украї-

⁸ Просценіум. 2010. № 2/3. С. 197.

⁹ Там само. С. 204.

нського театрального товариства, народної артистки СРСР Н. Ужвій і секретаря парторганізації, заслуженого артиста УРСР Б. Черкасова у зв'язку з клопотанням Президії Українського театрального товариства про присвоєння І. Піскуну почесного звання заслуженого працівника культури УРСР. Та Іван Романович цього так і не дочекався.

Н. Ужвій і Є. Пономаренко казали про театрознавця: «Його наполеглива праця та кипуча енергія на благо розвитку театру невіддільні від того доброго, цінного й великого, що зроблено ним. Його мужність митця-громадянина заслуговує високого наслідування. Це був чудовий оратор і пропагандист, чуйна й добра людина, ерудований театрознавець, чий досвід постійно збагачував театральних діячів і служив прикладом у повсякденній роботі за народність театрального мистецтва»¹⁰.

Багаторічна творча діяльність І. Піскуна – театрознавця і театрального критика – значний внесок у справу становлення української театральної культури. Його твори сприяли зростанню майстерності діячів української сцени, зміцненню і розквіту їхніх творчих сил. Наукова і громадська праця театрознавця визнані колегами і шанувальниками його таланту. Його твори – серед досягнень української театрознавчої думки.

Іван Романович багато працював у бібліотеках, архівах, зустрічався з режисерами старшого покоління, вів записи для майбутніх робіт. Збирався написати ще кілька праць із теоретичних питань театрального мистецтва, перед усім, історію українського театру, мріяв створити театральну енциклопедію. В його архіві збереглися начерки до цих видань, та їх не судилося оприлюднити. Перенесені тортури і знущання в радянських тюрмах із роками вплинули на здоров'я – були інсульти, інфаркт і, як результат, – порушення кровообігу судин мозку. В 1990 р. І. Піскун помер. Похований у Києві, на Берковецькому міському кладовищі.

Колеги, друзі зберігають пам'ять про талановитого театрознавця: підготували до друку і видали його дисертацію про М. Кропивницького, упорядкували та передали до відділу рукописів НБУВ особистий архів, організували вечір його пам'яті. Доктор історичних наук, професор Ю. Шаповал один із випусків авторської програми «Тіні забутих предків» на радіо «Nostalgie» присвятив долі І. Піскуна, історії його засудження та помертної реабілітації.

Театрознавець і театральний критик І. Піскун був яскравим прикладом діяча, який пропагував українську культуру за будь-яких обставин протягом усього свого життя. Ця постать в історії театрального мистецтва в Україні є прикладом високодуховності, освіченості, саморозвитку, бажання активно ділитися власними знаннями з іншими, популяризувати українське театральне мистецтво, активно працювати. Нині ми вшановуємо пам'ять І. Піскуна, аби сучасне покоління пам'ятало митця та продовжило його справу.

Н. М. Смоляренко

¹⁰ Цит. за кн.: Піскун І. М. Л. Кропивницький – організатор, режисер, актор українського театру. Київ, 2000. С. 5.

Основні дати життя та діяльності Івана Піскуна

Іван Романович Піскун народився 11 червня 1910 р. у м. Конотоп Полтавської губернії (тепер Сумська обл.), у багатодітній родині. Батько – Роман Піскун (1880–1920) – слюсар паровозовагоноремонтного заводу; мати – Ірина Піскун (1880–1958) – домогосподарка. Дружина – Валентина Касаткіна-Піскун (1918–2016) – викладач стенографії Київських державних курсів стенографії та машинопису.

1925 р. – закінчив Конотопську трудову семирічну школу.

1926–1930 рр. – учень слюсаря, слюсар Конотопського паровозовагоноремонтного заводу.

1930 р. – закінчив Всесоюзні курси Окружних комсомольських працівників при ЦК ВЛКСМ, секретар РК ЛКСМУ (с. Жовтневе, Конотопський округ), редактор виїзної редакції газети «Комсомолец України» на шахті 8–9 на Донбасі.

1931 р. – заст. редактора районної залізничної газети «Ударник транспорта» (ст. Конотоп, Московсько-Київська залізниця).

1932–1934 рр. – аспірант Інституту Червоної професури – відділення літератури та мистецтв у Харкові і заочно в Інституті журналістики в Москві.

За сумісництвом у ті ж роки:

1932 р. – учений секретар-інформатор віце-президента Української академії наук академіка О. Шліхтера, викладач у середніх школах, політичний редактор Харківського обласного радіокомітету, лектор курсу російської літератури Харківського державного університету (Харків).

1933–1934 рр. – Уповноважений Головліту УРСР по видавництву Спілки письменників України «Радянська література», журналу «Червоний перець», «Літературній газеті» та ін.

1934–1935 рр. – завідувач редакторатом видавництва «Радянська література» (Київ).

1935–1936 рр. – призваний до лав Червоної армії, курсант-однорічник 55 Дубненського полку 14-ї Червонопрапорної дивізії (Нововолинськ).

1937–1942 рр. – заступник директора з наукової і навчальної роботи Київського державного театрального інституту, виконувач обов'язків завідувача кафедри історико-мистецтвознавчих дисциплін, за сумісництвом – завідувач літературною частиною Київського українського драматичного театру. Член редколегії журналу «Театр».

1941 р. – під час Другої світової війни його відрядили до Харківського військового округу. Отримав завдання вивезти з Києва документи театрального інституту, потрапив у оточення. Біля с. Іванівці вийшов до своїх.

27.05.1942 р. – арештований, звинувачений у контрреволюційній агітації (Томськ).

24.04.1943 р. – засуджений до 10 років ув'язнення.

1942–1954 рр. – перебував у таборах ГУЛАГу.

1954–1956 рр. – прораб ремонтно-будівельної контори (м. Паркент, Ташкентська обл.).

1956–1959 рр. – на творчій театрознавчій і журналістській роботі (Київ).

30.08.1959 р. – повністю реабілітований.

1959–1970 рр. – завідувач відділу творчої роботи Президії Українського театрального товариства.

З 1960 р. – декан Народного університету культури на громадських засадах.

З 1962 р. – член Спілки журналістів СРСР.

1966–1971 рр. – начальник оргметодвідділу Президії Українського театрального товариства.

1971 р. – вийшов на пенсію.

29.03.1990 р. – Іван Романович Піскун помер. Похований на Берковецькому кладовищі у м. Києві.

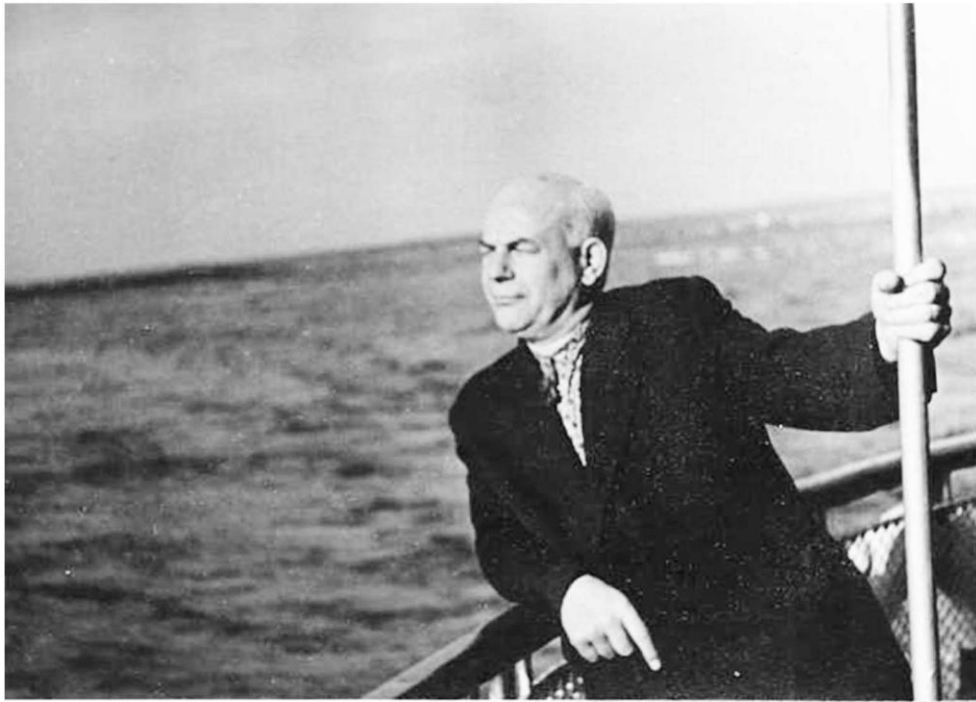
*Дружина І. Піскуна
Валентина Леонідівна Касаткіна*

На відпочинку

У колі друзів

Морська прогулянка

ТВОРЧИЙ ДОРОБОК ІВАНА ПІСКУНА

Окремі видання

1940

1. **Амвросій** Максиміліанович Бучма / Ів. Піскун. – Київ : Мистецтво, 1940. – 93 с. : іл.

1941

2. **Драматургія** Івана Тобілевича / Ів. Піскун. – Київ : Центр. дім нар. творчості УРСР, 1941. – 42 с. – Бібліогр. у підрядк. прим.

1956

3. **А. М. Бучма** : нарис про життя і творчість / І. Р. Піскун. – Київ : Держ. вид-во образотворч. мистецтва і муз. літ. УРСР, 1956. – 128 с. : іл. ; 1 арк. портр. – (Майстри мистецтва Радянської України).

4. **Ред.:** Садовський М. К. Мої театральні згадки, 1881 – 1917 рр. / М. К. Садовський ; ред. І. Піскун. – Київ : Держ. вид-во образотворч. мистецтва і муз. літ. УРСР, 1956. – 203 с.

1957

5. **Український** радянський театр : нарис / І. Р. Піскун. – Київ : Держ. вид-во образотворч. мистецтва і муз. літ. УРСР, 1957. – 81 с. ; 38 арк. іл.

1971

6. **Пер.:** Бусуйок А. Перед судом кохання : п'єса на 2 д. / М-во культури УРСР, Голов. упр. театрів та муз. установ ; Бусуйок А., Осипова Н. ; пер. І. Піскуна. – Київ, 1971. – 82 с.

2000

7. **М. Л. Кропивницький** – організатор, режисер, актор українського театру / Іван Піскун ; [підготували до друку: В. Л. Касаткіна, Н. І. Кулага, І. І. Даниленко, О. В. Карпухно]. – Київ : Кн. палата України, 2000. – 168 с. : портр. ; 3 арк. іл. – ISBN 966-7308-81-2.

Публікації у наукових та науково-популярних виданнях

1934

8. **М. Коцюбинський** (1864–1913) : передмова / [І. Піскун] // Коцюбинський М. Коні не винні ; Сміх / М. Коцюбинський. – [Харків], 1934. – С. 3–8. – (Масова художня бібліотека «Бібліотека радянської літератури» ; № 43/44). – Без підпису.

9. **М. М. Коцюбинський** (1864–1913) : передмова / [І. Піскун] // Коцюбинський М. Подарунок на іменини ; Persona grata / М. Коцюбинський. – [Харків], 1934. – С. 3–8. – (Масова художня бібліотека «Бібліотека радянської літератури» ; № 45/46). – Без підпису.

1959

10. **Від видавництва** : [передмова] / [І. Піскун] // Бучма А. З глибин душі : (ст. і спогади) / Амвросій Бучма ; упоряд. та приміт. І. Піскуна. – Київ, 1959. – С. 3–4. – Без підпису.

1968

11. **Народжений** для театру : [вступ. ст.] / Іван Піскун // Микитенко І. Театральні мрії : публіцистика, листи / Іван Микитенко. – Київ, 1968. – С. 3–20.

12. **Український** театр / І. Піскун // История советского драматического театра : в 6 т. – Москва, 1968. – Т.4: 1933–1941. – С. 215–241.

1970

13. **Театр** соціалістичного реалізму / [І. Р. Піскун] // Шляхи і проблеми розвитку українського радянського театру / АН УРСР, Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського ; редкол.: М. К. Йосипенко (голов. ред.) [та ін.]. – Київ, 1970. – С. 117–164. – Без підпису, автор згаданий у статті «Від редакційної колегії» на с. 5. – Из змісту: Радянська п'єса – основа репертуару ; Сценічне втілення класичної драматургії.

1972

14. **Завжди** сучасники / Іван Піскун // Заньківчани. Львівський державний ордена Трудового Червоного Прапора академічний український драматичний театр імені М. Заньковецької : [збірник] / упоряд. І. Р. Піскун ; редкол.: Волошин І. О., Йосипенко М. К. (голова), Харченко В. І., Яременко В. С. – Київ, 1972. – С. 5–17.

Публікації в періодичних виданнях

Статті у журналах

1934

15. **Контрреволюційні** праці Річицького / І. Піскун // За марксо-ленінську критику. – 1934. – № 1, січ. – С. 77–90.

1937

16. **Володимир** Маяковський : [нарис] / Ів. Піскун // Літ. критика. – 1937. – № 4. – С. 37–62.

17. **Народжений** бурею : [про творчість Миколи Островського] / Ів. Піскун // Літ. критика. – 1937. – № 2. – С. 79–87. – (Критика).

1938

18. **Театральна** молодь / І. Піскун // Театр. – 1938. – № 5. – С. 3–5.

19. **Театральна** освіта на Україні : [історія театр. освіти в Україні з кінця XIX ст. до 30-х рр. XX ст.] / Ів. Піскун // Театр. – 1938. – № 4. – С. 34–37.

1939

20. **А. М. Бучма** / І. Піскун // Театр. – 1939. – № 5. – С. 9–13.

1940

21. **Обікрадені** життям : [про виставу «Украдене щастя» в Київ. держ. акад. театрі ім. І. Франка] / І. Піскун // Театр. – 1940. – № 5. – С. 16–18.

22. **Два** актора / І. Піскун // Театр. – 1940. – № 3. – С. 27–29. – Зі змісту: Іван Рубчак ; Володимир Блавацький.

23. **Йосиф Стадник** / Ів. Піскун // Театр. – 1940. – № 1. – С. 14–16.

24. **Іван** Тобілевич : (до 95-річчя з дня народження) / Ів. Піскун // Соц. культура. – 1940. – № 8. – С. 48–54.

1956

25. **Цінний** здобуток театрознавства : [про кн. С. М. Дуриліна «Марія Заньковецька, життя і творчість» (1955)] / Ів. Піскун // Мистецтво. – 1956. – № 3, трав.-черв. – С. 44–47.

26. **Життя** вимагає : [про укр. театрознавство] / Ів. Піскун // Мистецтво. – 1956. – № 6, листоп.-груд. – С. 13–17.

27. **Творчий** звіт шевченківців : [про гастролі Харків. укр. драм. театру ім. Т. Г. Шевченка в Києві] / І. Піскун // Мистецтво. – 1956. – № 5, верес.-жовт. – С. 21–25.

28. **Театральні** усмішки : [Остап Вишня і театр] / І. Романович (псевд.) // Мистецтво. – 1956. – № 6, листоп.-груд. – С. 29–32 : портр.

1957

29. **Народний** артист : (пам'яті Амвросія Бучми) / [І. Піскун] // Мистецтво. – 1957. – № 1, січ.-лют. – С. 28–30. – Без підпису.

30. **Театр** і життя : (сорок років укр. рад. театру) / І. Романенко (псевд.) // Мистецтво. – 1957. – № 4, лип.-серп. – С. 6–13.

31. **Від** редакції : [про перші рецензії студентів-театрознавців на дипломні вистави випускників Київ. держ. ін-ту театр. мистецтва ім. І. Карпенка-Карого] / [І. Піскун] // Мистецтво. – 1957. – № 4, лип.-серп. – С. 39. – Без підпису.

32. «**Дума** про Британку» : [про виставу Київ. держ. акад. театру ім. І. Франка] / І. Піскун // Мистецтво. – 1957. – № 3. – С. 38–39. – Надруковано під загальною назвою «Назустріч славному ювілею».

1958

33. **Валентина** Болейко – Анна Вальтер / І. Романович (псевд.) // Мистецтво. – 1958. – № 2, берез.-квіт. – С. 40–41.

34. **Вірне** служіння народові : [до 60-річчя з дня народж. і 40-річчя громад. і творч. діяльності Н. Ужвій] / І. Піскун // Мистецтво. – 1958. – № 6, листоп.-груд. – С. 34–35.

35. **Наш** ювіляр : до 70-річчя з дня народж. та 50-річчя творч. діяльності Гната Юри / [І. Піскун] // Мистецтво. – 1958. – № 1, січ.-лют. – С. 28–31. – Без підпису.

36. **Поговоримо** про майстерність / І. Піскун // Мистецтво. – 1958. – № 3, трав.-черв. – С. 22–27.

37. **Сценічні** образи комуністів / І. Романович (псевд.) // Мистецтво. – 1958. – № 3, трав.-черв. – С. 13–15.

1959

38. **Про** мистецтво актора : (поради А. Бучми молодим) / І. Піскун // Мистецтво. – 1959. – № 3. – С. 12–13.

1961

39. **У світлі** нових вимог : [про діяльність укр. театрів у 1960 р.] / Іван Піскун // Мистецтво. – 1961. – № 5, верес.-жовт. – С. 22–24.

1963

40. **Для дітей** : [про вистави для дітей у театрах України] / Іван Піскун // Мистецтво. – 1963. – № 2, берез.-квіт. – С. 27–28.

1964

41. **Про** деякі істотні недоліки і грубі огріхи : [про кн. Н. Кузякіної «Нариси української радянської драматургії»] / Іван Піскун // Мистецтво. – 1964. – № 3, трав.-черв. – С. 36–37. – (Лист до редакції).

1965

42. **Лесь Курбас** / Іван Піскун // Мистецтво. – 1965. – № 2, берез.-квіт. – С. 33.

1966

43. **Здобутки** театрального року / Іван Піскун, Геннадій Лягущенко // Мистецтво. – 1966. – № 5, верес.-жовт. – С. 2–5 : фот.

1968

44. **Наш Горький** / Іван Піскун // Мистецтво. – 1968. – № 2, берез.-квіт. – С. 4–5.

1970

45. **«Нові** якісні зміни...» : [про вистави самодіял. нар. театрів в Україні] / Іван Піскун // Соц. культура. – 1970. – № 9. – С. 8–9. – (Слово – митцям).

46. **Большие** ожидания : [про Казан. рос. драм. театр ім. В. І. Качалова] / І. Романович (псевд.) // Театр. – 1970. – № 9. – С. 41.

1971

47. **Севернее** Ленинграда : [про Рос. драм. театр у Петрозаводську] / І. Романович (псевд.) // Театр. – 1971. – № 5. – С. 20–26.

1972

48. **Творча розмова** [з керівниками театрів Києва, реж., театрознавцями С. Сміяном, І. Куницею, І. Піскуном та ін. митцями про творчі здобутки і завдання театрів України] // Укр. театр. – 1972. – №1. – С. 21–23 : фот.

Статті у газетах

1938

49. **Маруся** Чурай / І. Піскун : [про виконання ролі Марусі М. Заньковецькою] // Пролетар. правда. – 1938. – 16 берез. – С. 2.

1956

50. **Видатний** діяч українського театру / Ів. Піскун // Рад. культура. – 1956. – 16 груд. – Надруковано у підбірці статей під загальною назвою «М. К. Садовський (1856–1956)».

51. **Друге** народження вистави : («Украдене щастя» в театрі ім. Ів. Франка) / Ів. Піскун // Рад. культура. – 1956. – 16 верес. – (В новому театральному сезоні).

1957

52. **Великий** артист : [про А. Бучму] / І. Піскун // Рад. культура. – 1957. – 13 січ.

1958

53. **Вистави** «першого» та «другого» сорту : [про спектаклі з другим складом акторів] / І. Піскун // Рад. культура. – 1958. – 31 серп. – (До республіканської наради працівників театру).

54. **Давно** очікувана вистава : «У пуці» Лесі Українки в Київському театрі російської драми / І. Піскун // Літ. газ. – 1958. – 24 січ.

55. **Піонер** і корифей радянської сцени : [до 70-річчя від дня народження Г. Юри] / І. Піскун // Рад. культура. – 1958. – 30 січ. – Надруковано у підбірці статей під загальною назвою «Гордість українського театру».

56. **Справжнє** драматичне мистецтво : Москов. Малий театр на гастролях у Києві / І. Піскун // Рад. Україна. – 1958. – 31 серп.

57. **Сторінки** героїчного минулого : [п'єса П. Пасеки та О. Свердлова «Кров'ю серця» на сцені Київ. акад. драм. театру ім. І. Франка] / Ів. Піскун // Рад. культура. – 1958. – 20 лют.

58. **Фільм-вистава** чи екранізована п'єса! : [про недоліки в роботі режисера при створенні фільму-вистави] / І. Піскун // Рад. культура. – 1958. – 31 серп.

59. **Цікавий** спектакль : про виставу «Наливайко» Тернопіл. обл. музично-драм. театру ім. Т. Шевченка / І. Піскун // Рад. Україна. – 1958. – 25 трав. – (Українська театральна весна). – (На сцені столичних театрів).

60. **Яскрава** майстерність / І. Піскун // Рад. культура. – 1958. – 24 серп. – Надруковано у підбірці статей під загальною назвою «Вроцлавський театр у Києві».

1960

61. **Квітнуть** народні таланти / І. Піскун // Вісті з України. – 1960. – № 3, грудень.

62. **Свіжий** струмінь : до підсумків респ. огляду конкурсу самодіял. нар. театрів // Робітнича газ. – 1960. – 21 лип.

63. **Кров** людська – не водиця : [про першу частину кінотрилогії за романом М. Стельмаха Київ. кіностудії худож. фільмів ім. О. Довженка, реж. М. Макаренко] / І. Піскун // Рад. Україна. – 1960. – 4 серп. – (Кіно).

1961

64. **Митець** – громадянин : до сімдесятиріччя з дня народження Амвросія Бучми / І. Піскун // Вісті з України. – 1961. – № 25, березень.

65. **Шевченківські** вистави / Яків Ган, Іван Піскун // Рад. Україна. – 1961. – 8 квіт. – Зміст: Образ Кобзаря ; За Шевченком.

1962

66. **Сподівання** не виправдались : «На дні морському» в театрі ім. Івана Франка : [про виставу за п'єсою М. Руденка в постановці В. Оглобліна] / І. Піскун // Робітнича газ. – 1962. – 22 груд.

67. **Талановитий** педагог і дослідник : [про Петра Івановича Руліна] / І. Піскун // Рад. культура. – 1962. – 13 верес.

68. «**Дмитро** Горицвіт» : [про другу частину кінотрилогії за романом М. Стельмаха «Кров людська – не водиця» Київ. кіностудії худож. фільмів ім. О. Довженка, реж. М. Макаренко] / І. Піскун // Рад. Україна. – 1962. – 7 січ.

69. **Про** одну неправомірну «традицію» [роздуми з приводу терміну «театральний сезон» та про репертуарний план у театрах] / І. Піскун // Рад. культура. – 1962. – 23 верес.

1963

70. **Справді** народний : до 75-річчя Гната Юри / І. Піскун // Рад. Україна. – 1963. – 9 січ.

71. **Щирий** друг України : (до 100-річчя з дня народження К. С. Станіславського) / І. Піскун // Рад. Україна. – 1963. – 17 січ.

72. **Позиція** театру : [про вистави київ. театрів театр. сезону 1963 р.] / І. Піскун // Робітнича газ. – 1963. – 3 верес.

1964

73. **Заслужений** успіх свердловчан / І. Піскун // Київ. зоря. – 1964. – 20 серп.

1966

74. **При** відкритій завісі / Іван Піскун, Петро Масоха // Літ. Україна. – 1966. – 25 берез.

75. **Три** вистави : [про вистави реж. В. Стрижова «Піднята цілина», «Ревізор», «Ділок» в Севастопол. театрі ім. А. Луначарського] / М. Пілявський, І. Піскун // Культура і життя. – 1966. – 4 серп.

Статті в енциклопедичних виданнях

1959

76. **Березіль** [І. Р. Піскун] // Українська радянська енциклопедія : [в 17 т.] – Київ, [1959]. – Т.1. – С. 510–511. – Статтю не підписано, автора вказано в кінці тому в «Списку більших статей». – В списку літератури на с. 511 згадано працю І. Піскуна «Український радянський театр» (1957).

1960

77. **Бучма** Амвросій Максиміліанович [І. Р. Піскун] // Українська радянська енциклопедія : [в 17 т.] – Київ, [1960]. – Т.2. – С. 178–179. – Статтю не підписано, автора вказано в кінці тому в «Списку більших статей».

1961

78. **Заньковецька** Марія Костянтинівна [І. Р. Піскун] // Українська радянська енциклопедія : [в 17 т.] – Київ, [1961]. – Т. 5. – С. 166–167. – Статтю не підписано, автор зазначений в кінці тому в «Списку більших статей».

1963

79. **Театрознавство** [І. Р. Піскун] // Українська радянська енциклопедія : [в 17 т.] – Київ, [1963]. – Т. 14. – С. 306–307. – Статтю не підписано, автора вказано в кінці тому в «Списку більших статей». – В статті зазначено, що випущено нарис І. Р. Піскуна «Український радянський театр» (1957).

1965

80. **Театр** / І. І. Чабаненко, І. Р. Піскун // Українська радянська енциклопедія : [в 17 т.] – Київ, [1965]. – Т. 17: Українська радянська соціалістична рес-

публіка. – С. 599–609. – В списку літератури на с. 609 згадано працю І. Р. Піскуна «Український радянський театр» (1957).

1978

81. **Бучма** Амвросій Максиміліанович [І. Р. Піскун] // Українська радянська енциклопедія : [в 12 т.]. – Вид. друге. – Київ, 1978. – Т. 2. – С. 92–93 : іл. – В списку літератури на с. 93 згадано працю І. Р. Піскуна «А. М. Бучма» (1956).

ЛІТЕРАТУРА ПРО ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ІВАНА ПІСКУНА

1957

82. **Кисельов В.** Книга про видатного актора / Володимир Кисельов, Володимир Панкеєв // Рад. Україна. – 1957. – 18 жовт. – (Критика і бібліографія). – Рец. на кн.: Піскун І. Р. А. М. Бучма : нарис про життя і творчість / І. Р. Піскун. – Київ : Держ. вид-во образотворч. мистецтва і муз. літ. УРСР, 1956.

83. **Стенограма** обговорення рукопису І. Піскуна «Шляхи розвитку українського радянського театру», 5 березня 1957 р. [у вид-ві «Мистецтво»] : [рукопис]. – Київ, 1957. – 41 с.

84. **Український** радянський драматичний театр : анот. покажч. літ. / Одес. держ. наук. б-ка ім. О. М. Горького ; склала В. Кулик : заг. ред. В. С. Василька. – Харків : Вид-во Книжк. палати УРСР, 1957. – 91 с. : іл. – (Майстри мистецтва України ; вип. 2). – Інформація про книги І. Піскуна, с. 28, 30.

1962

85. **Творча зустріч** // Вільна Україна. – 1962. – 16 листоп. – Інформація про творчу зустріч І. Піскуна з ред. газ. «Вільна Україна» 15 листоп. 1962. – Без підпису.

1963

86. **Театр** / [М. К. Йосипенко, Ю. М. Бобошко, Г. В. Зенькович] // Українська радянська енциклопедія : [в 17 т.]. – Київ, [1963]. – Т. 14. – С. 299–302. – Без підпису, авторів вказано в кінці тому в «Списку більших статей». – У списку літератури на с. 302 згадано працю І. Р. Піскуна «Український радянський театр» (1957).

1965

87. **Кузякіна Н. Б.** Театрознавство/ [Н. Б. Кузякіна] // Українська радянська енциклопедія : в 17-ти т. – Київ, [1965.] – Т. 17: Українська Радянська Соціалістична Республіка. – С. 463–464. – Працю І. Піскуна «Український радянський театр» (1957) згадано на с. 464.

1968

88. **Українська** радянська енциклопедія. Алфавітний предметно-іменний покажчик. – Київ : Голов. ред. Української Радянської Енциклопедії АН УРСР, 1968. – 579 с. – Про І. Піскуна, с. 393.

1970

89. **Богуцький М.** Покликання : [до 60-річчя І. Піскуна] / М. Богуцький // Укр. театр. – 1970. – № 4. – С. 32 – (Хроніка).

1972

90. **Очима** сучасника і історика // Укр. театр. – 1972. – № 4. – С. 32 : іл. – Рец. на кн.: Заньківчани : збірник / редкол.: І. Волошин, М. Йосипенко, І. Піскун [та ін.]. – Київ, 1972. – Без підпису.

1976

91. **Театрознавство** // Енциклопедія українознавства : словникова частина / Наук. т-во ім. Шевченка ; голов. ред. В. Кубійович. – [Париж ; Нью-Йорк], 1976. – Т. 8. – С. 3157–3159. – Згадки про І. Піскуна на с. 3157, 3158.

1984

92. **Бобошко Ю. М.** Український радянський театр / Ю. М. Бобошко // Українська радянська енциклопедія : [в 12 т.]. – Вид. друге. – Київ, 1984. – Т. 11, кн. 2: Українська Радянська Соціалістична Республіка. – С. 388–392. – У списку літератури на с. 392 згадано працю І. Р. Піскуна «Український радянський театр» (1957).

93. **Пилипчук Р. Я.** Театрознавство / Р. Я. Пилипчук // Українська радянська енциклопедія : [в 12 т.]. – Вид. друге. – Київ, 1984. – Т. 11, кн. 2.: Українська Радянська Соціалістична Республіка. – С. 265. – У статті згадано І. Р. Піскуна як одного з дослідників українського радянського драматичного театру.

1986

94. **Бобошко Ю. М.** Український радянський театр / Ю. М. Бобошко // Українська Радянська Соціалістична Республіка : енциклопед. довід. / редкол.: Бабичев Ф. С. (голова) [та ін.]. – Київ, 1986. – С. 386–390. – У списку літератури на с. 389 згадано працю І. Р. Піскуна «Український радянський театр» (1957).

95. **Пилипчук Р. Я.** Театрознавство / Р. Я. Пилипчук // Українська Радянська Соціалістична Республіка : енциклопед. довід. / редкол.: Бабичев Ф. С. (голова) [та ін.]. – Київ, 1986. – С. 263. – У статті згадано І. Р. Піскуна як одного з дослідників українського радянського драматичного театру.

1988

96. **Борщаговский А.** Записки баловня судьбы : главы докум. повествования / Александр Борщаговский // Театр. – 1988. – № 10. – С. 163–177. – Про І. Піскуна, с. 172.

1991

97. **Богдашевский Ю.** Стиль эпохи/ Ю. Богдашевский // Культура і життя. – 1991. – 12 жовт.

98. **Борщаговский А.** Записки баловня судьбы / Александр Борщаговский. – Москва : Совет. писатель, 1991. – 400 с. – Згадка про І. Р. Піскуна. – ISBN: 5–265–02167–1.

99. **Молодий** театр. Генеза. Завдання. Шляхи / Спілка театр. діячів України ; упоряд., авт. вступ. ст. М. Г. Лабінський. – Київ : Мистецтво, 1991. – 320 с. : іл. – Згадка про І. Р. Піскуна на с. 16, 289, 302.

1992

100. **Піскун** Іван Романович // Митці України : енцикл. довід. / за ред. А. В. Кудрицького ; [упоряд.: М. Г. Лабінський, В. С. Мурза]. – Київ, 1992. – С. 462. – ISBN 5–88500–042–5.

101. **Судьїн В.** Людина свого часу / В. Судьїн // Укр. театр. – 1992. – № 1. – С. 4–6 : фот. – (Історія і ми).

102. **Турков А.** Обоженный временем / А. Турков // Известия. – 1992. – 6 февр. – (Книги: новинка недели). – Про кн.: Борщаговский А. Записки баловня судьбы. – Москва : Совет. писатель, 1991. – Згадка про І. Р. Піскуна.

1995

103. **Ревуцький В.** В орбіті світового театру / Валеріян Ревуцький. – Київ ; Харків ; Нью-Йорк : Вид-во М. П. Коць, 1995. – Згадка про І. Піскуна на с. 167.

1996

104. **Колесников К.** Минулих днів зачарування / Костянтин Колесников ; [публ. В. Гайдабури] // Укр. театр. – 1994. – № 5. – С. 28–30 : фот. ; 1995. – № 6. – С. 26–29 : іл. ; 1996. – № 6. – С. 14–17. – (Мемуари). – У вступ. слові В. Гайдабури (1996. – № 6. – С. 15) зазначено, що рукопис спогадів К. Колесникова «За лаштунками театру М. К. Садовського» тривалий час зберігався в архіві І. Піскуна, і висловлено подяку вдові театрознавця В. Л. Піскун за надану можливість опублікувати ці матеріали.

105. **Пилинський Я. М.** Піскун Іван Романович / Я. М. Пилинський // Українська біографістика. – 1996. – Вип. 1. – С. 95–96. – Існує електронна версія. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ubi_1996_1_26.

1997

106. **Піскун** Іван Романович // Мистецтво України : біогр. довід. / за ред. А. В. Кудрицького ; [упоряд.: А. В. Кудрицький, М. Г. Лабінський]. – Київ, 1997. – С. 477. – ISBN 588500–042–5.

1998

107. **Ревуцький В.** По обрїю життя : спогади / Валеріян Ревуцький. – Київ : Час, 1998. – 344 с. – (Українська модерна література). – Про І. Р. Піскуна, с. 187–188. – ISBN 966–95238–5–0.

2000

108. [Вступне слово про І. Р. Піскуна] ; Зі спогадів про творчу діяльність Івана Романовича Піскуна ; Література про І. Р. Піскуна ; Гайдабура В. М. «Цей світ мій...» ; Белецкий А. И. Отзыв о работе Ивана Пискуна «Кропивницкий – организатор, режиссер, актер украинского театра» (на украинском языке), представленной на соискание ученой степени кандидата филологических наук в Томский Государственный Университет ; Список опублікованих робіт І. Р. Піскуна // М. Л. Кропивницький – організатор, режисер, актор українського театру / Іван Піскун ; [підготували: В. Л. Касаткіна, Н. І. Кулага, І. І. Даниленко, О. В. Карпухно]. – Київ, 2000. – С. 3–21, 164–166.

109. **Театрознавство** // Енциклопедія українознавства : словник. частина / голов. ред. В. Кубійович. – Перевидання в Україні. – Львів, 2000. – Т. 8. – С. 3157–3159. – Згадки про Р. Піскуна, с. 3157, 3158.

2001

110. **Судьїн В.** Монографія реабілітованого театрознавця / Володимир Судьїн // Кіно-театр. – 2001. – № 2. – С. 59. – (Нові книги). – Про кн.: Піскун І. М. Л. Кропивницький – організатор, режисер, актор українського театру / Іван Піскун. – Київ, 2000.

2003

111. **Заболотна В. І.** Гості дому : в гостях у Бучми / Валентина Заболотна // День. П'ятниця. – 2003. – 12 верес. – С. 20. – (Культура). – Згадка про І. Піскуна.

112. **Заболотна В. І.** Бучма Амвросій Максиміліанович / Заболотна В. І. // Енциклопедія сучасної України. – Київ, 2003. – Т. 3. – С. 677–678. – У списку літератури на с. 678 згадано кн. А. Бучми «З глибин душі» (1959), упорядником, авт. вступ. статті та приміток був І. Р. Піскун. – ISBN 966-02-2682-9 (т. 3).

2007

113. **Гайдабура В.** Театральні автографи часу : (дослідження, рец., творчі портр., інтерв'ю, «фото-сайти») / Валерій Гайдабура. – Київ : Факт, 2007. – 290 с. : іл. – Згадка про І. Піскуна, с. 27.

2009

114. **Історія** українського театру. У 3 т. Т. 2: (1900–1945) / НАН України, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського ; голов. редкол.: Ганна Скрипник [та ін.] ; редкол. тому: І. Юдкін (відп. ред.) [та ін.]. – Перше вид. – Київ, 2009. – 876 с. – Про І. Піскуна, с. 645, 726. – ISBN 978-966-02-416-9; ISBN 978-966-02-5417-6.

2010

115. **Мелешкіна І.** Ювілей визначних театрознавців : (до 100-річчя Івана Піскуна та Валеріяна Ревуцького) / записала й упорядкувала Ірина Мелешкіна // Просценіум. – 2010. – № 2/3. – С. 190–207. : іл. портр. – Наведено стенограму урочистого вечора, що відбувся у відділі мистецтв Київської публічної бібліотеки ім. Лесі Українки, де з промовами виступили Л. Танюк, І. Безгін, Т. Ревуцький, Н. Герасимова-Персидська, Л. Красицька, В. Гайдабура, Р. Пилипчук, В. Заболотна, В. Кузик та Р. Скалій.

Іменний покажчик

- Безгін І. (115)
Белецкий А. И. 108
Блавацький В. (22)
Бобошко Ю. М. 86, 92, 94
Богдашевский Ю. 97
Богущький М. 89
Болейко В. (33)
Борщаговский А. 96, 98, (102)
Бусуйок А. 6
Бучма А. М.(1), (3), 10, (20), (29),
(38), (52), (64), (77), (81), (82), (111),
(112)
- Василько В. С. 84 (ред.)
Вишня Остап (28)
Волошин І. О. 14 (редкол.), 90 (ред-
кол.)
- Гайдабура В. М. 104 (публ.), 108,
113, (115)
Ган Я. 65
Герасимова-Персидська Н. (115)
Горький М. (44)
- Даниленко І. І. 7 (підгот. до друку),
108 (підгот. до друку)
Дурилін С. (25)
- Заболотна В. І. 111, 112, (115)
Заньковецька М. (25), (49), (78)
Зенькович Г. В. 86
- Йосипенко М. К. 13 (редкол), 14 (ре-
дкол.), 86 (редкол.), 90
- Карпучно О. В. 7 (підгот. до друку),
108 (підгот. до друку)
- Касаткіна В. Л., 7 (підгот. до друку),
108 (підгот. до друку)
Кисельов В. 82
Колесников К. 104
Коцюбинський М. 8, 9
- Красицька Л. (115)
Кропивницький М. (7), (108), (110)
Кубійович В. 91 (ред.), 109 (ред.)
Кудрицький А. В. 100 (ред.), 106
(ред., упоряд.)
Кузякіна Н. Б. (41), 87
Кузик В. (115)
Кулага Н. І. 7 (підгот. до друку), 108
(підгот. до друку)
Кулик В. 84 (упоряд.)
Куниця І. 48
Курбас Лесь (42)
- Лабінський М. Г. 99 (упоряд), 100
(упоряд.), 106 (упоряд.)
Лягущенко Г. 43
- Макаренко М. (63), (68)
Масоха П. 74
Маяковський В. (16)
Мелешкіна І. 115 (упоряд.)
Микитенко І. 11
Мурза В. С. 100 (упоряд.)
- Оглоблін В.(66)
Осипова Н. 6
Островський М. (17)
- Панкеєв В. 82
Пасека П. (57)
Пілявський М. 75

Піскун В. Л. (дружина І. Р. Піскуна)
(104)
Пилинський Я. М. 105
Пилипчук Р. Я, 93, 95, (115)

Ревуцький В. 103, 107, (115)
Ревуцький Т. (115)
Річицький А. (15)
Рубчак І. (22)
Романенко І. (псевд. І. Р. Піскуна) 30
Романович І. (псевд. І. Р. Піскуна)
28, 33, 37, 46, 47
Руденко М. (66)
Рулін П. (67)

Садовський М. К. 4, (50), (104)
Свердлов О. (57)
Скалій Р. (115)
Скрипник Г. 114 (редкол.)
Сміян С. 48
Стадник Й. (23)

Станіславський К. (71)
Стельмах М. (63), (68)
Стрижов В. (75)
Судьїн В. 101, 110

Танюк Л. (115)
Тобілевич І. (2), (24)
Турков А. 102

Ужвій Н. (34)

Харченко В. І. 14 (редкол.)

Чабаненко І. І. 80

Шевченко Т. Г. (65)

Юдкін І. 114 (ред.)
Юра Г. (35), (55), (70)

Яременко В. С. 14 (редкол.)

ДОДАТОК
Перелік стенограм і рукописів праць, що зберігались
в особистому архіві І. Піскуна

Стенограми виступів та доповідей

Акторські роботи у виставах третього туру «Першої української театральної весни» : доп. на творчій конф., присвяч. обговоренню вистав заключ. туру «Першої української театральної весни», 2–3 черв. 1958. – Київ, серпень 1958. – С. 28–70.

Бесіда з артистом С. Бондарчуком, 6 серпня 1964 / Укр. театр. т-во ; головує і виступає І. Р. Пісун. – С. 1–27.

Виступ на засіданні секції театральних критиків (2-е засідання), Київ, 9 березня 1959. – С. 1–14.1.

Виступ на вечорі, присвяченому 70-річчю з дня народження народного артиста Союзу РСР Амвросія Максиміліановича Бучми, 31 березня 1961 / Укр. театр. т-во. – С. 3–14.

Виступ на засіданні театального товариства про стан театрів юного глядача, Київ / Укр. театр. т-во. – С. 5.2–12.2.

Виступ на конференції мистецтвознавців Прибалтики та Білоруської РСР, квіт. 1964 / Театр. т-во Латвійс. РСР. – С. 97–111.

Виступ на науково-творчій конференції, присвячений 125-річчю з дня народження корифея українського театру Михайла Петровича Старицького (1840–1965 рр.), Київ, 1967 / Укр. театр. т-во, Респ. будинок актора. – С. 33–45.

Історія театру ім. Т. Г. Шевченка. Перші роки діяльності : виступ на науково-теоретичній конференції (симпозіумі) до 50-річчя радянського театру на Україні., Харків, 25. 04. 1966 / Правління Харків. міжобл. від-ня Укр. театр. т-ва, Харків. ін-т мистецтв. – С. 1–7.

Виступ на семінарі з марксистсько-ленінської естетики, 17.06.1964 / Укр. театр. т-во. – С. 1–24.

Виступ на симпозіумі, присвяченому вивченню, висвітленню творчого шляху театру ім. Т. Шевченка, театру «Березіль» та творчості Л. Курбаса. – С. 5.1–15.1.

Виступ на урочистих зборах з приводу 100-річчя з дня народження Марії Заньковецької, 3 серпня 1960. – С. 2.1.–8.1.

Виступ про зміни в репертуарах театрів після повернення на Україну з евакуації і відновлення їх творчої діяльності на звільненій українській землі / Укр. театр. т-во. – С. 47–84.

Виступ про підсумки огляду кращих вистав 1964 р. і завдання Театрального товариства в проведенні вистав 1965 р. / Укр. театр. т-во. – Київ, 1965. – С. 7.2.–17.2.

Виступ про п'єсу «Каса Маре», поставлену українськими театрами. – С. 3.1–10.1.

Виступ про українське хореографічне мистецтво : скороч. стеногр. респ. хореогр. конф., 13 травня 1963 р. / Укр. театр. т-во. – Київ, 1964. – С. 38–45.

Виступ у творчому обговоренні вистав Черкаського обласного українського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка, 6 жовтня 1970 / Київ міжобл. від-ня Укр. театр. т-ва, Центр. будинок культури. – С. 22.2–39.

Виступ як головного рецензента вистави Київського театру ім. І. Франка «Лиха доля або Циганка Аза» : стеногр. громад. обговорення вистави, Київ, 19.04.1958. – С. 1–19.

Драматургія Івана Франка на сцені радянського театру : наук. доп. на розширеному засіданні Укр. театр. т-ва (Львів), листоп. 1956. – С. 68–83.

Етап театрального мистецтва : [виступ]. – С. 113.3–120.2.

Класична спадщина на сцені театрів України в 1965 р. / Укр. театр. т-во. – Київ, 1966. – С. 25.1.–37.1.

Кропивницький – основоположник української режисури : доп. на урочист. пленумі, присвяч. 125-річчю з дня народж. М. Л. Кропивницького / Президія Укр. театр. т-ва : стеногр. урочист. пленуму, присвяч. 125-річчю з дня народж. корифея укр. театру Марка Лукича Кропивницького, Київ, 1967. – С. 17–30.

Обговорення спектаклів Дніпропетровського драматичного театру ім. О. М. Горького, Київ, 3 серпня 1967 / Укр. театр. т-во. – С. 1–3.

Про роботу периферійних театрів : виступ на засіданні колегії М-ва культури УРСР, президії Укр. театр. т-ва і Респ. комітету профспілки працівників культури, 26–27 червня 1970 / М-во культури УРСР ; Укр. театр. т-во. – С. 40.1–44.1.

Про театри для дітей : виступ на засіданні у Харкові. – С. 23.2.–27.1.

Стенограма виступу на засіданні Львівського відділення театального товариства з обговорення п'єси І. Франка «Для домашнього вогнища», поставленої на сцені Львівського українського театру імені М. Заньковецької, 17 жовтня 1956 р. / Львів. від-ня театр. т-ва. – С. 1–11.1., 22.1–22.2.

Стенограма виступу на засіданні Українського театального товариства ; участь у обговоренні вистави Львів. театру ім. Горького «Учитель», 19.10.1956 р. / Укр. театр. т-во, Львів. від-ня. – С. 1–12.1. – Відповіді на запитання і репліки. – С. 16.1–35.1.

Стенограма доповіді театрознавця тов. Піскуна «Про деякі питання історії українського театру», 22 жовт. 1956 / Укр. театр. т-во, Львів. від-ня. – Львів, 1956. – 32 с. – Із змісту: Відповіді на запитання і репліки – С. 19–32.

Стенограмма обсуждения спектаклей Днепропетровского драматического театра им. А. М. Горького, 3 авг. 1967 / председатель И. Пискун. – С. 1–35.2.

Творче обговорення спектаклів Львівського російського драматичного театру Радянської Армії, [показаних у м. Києві,] 18 серп. 1970 / Укр. театр. т-во ; вступ. сл. та виступ І. Піскуна. – С. 1–3.2, 24.2–34.2.

Перелік рукописів праць і виступів І. Піскуна

Історія, теорія, критика

Аналіз стану театральної критики України за 1961 р. – С. 1–9.

Види і жанри літературно-музичного мистецтва. – С. 1–7.

Вистави другого сорту. – С. 1–31.

Виступ на зібранні представників української творчої інтелігенції, присвяченому святкуванню 50-річчя Жовтневої соціалістичної революції і 50-річчя створення Радянської України. – Київ, 1967. – С. 1–12.

Виступ на радіо 19.12.64 про підсумки заключного туру республіканського огляду театральної самодіяльності сільських місцевостей України. – С. 1–10.

Вступне слово на конференції Українського театального товариства з участю представників союзних республік, присвяченій обговоренню питань праці творчих працівників мистецтва. – С.1–3.

В умовах зрослих естетичних вимог і запитів : стаття. – С. 1–7.

Довідка про творчу діяльність Одеського державного українського драматичного театру ім. Жовтневої революції за 1962 р. та з 1 січня-1 березня 1963 р. – С. 1–8.

Доповідна записка Управлінню театрів Міністерства культури УРСР про творчу діяльність Жданівського російського драматичного театру в сезоні 1963-1964 рр. – С. 1–7.

Драматический театр УССР на современном этапе. – С. 1–3.

Заньківчани у ювілейному році. (Вперше у Харкові). Повернення через 35 років після початку діяльності : стаття. – С. 1–26.

Колектив достойних достойної. Про Заньківчан. – С. 1–30.

Огляд репертуару і його використання театрами Києва за 1961–1963 рр. : виступ на засіданні Редакційної ради видавництва «Мистецтво», присвяченому плану редакційної підготовки на 1966. – Київ, 20.11.1964. – С. 1–11.

Особливості сучасного культурно-мистецького життя. – С. 1–26.

Основные тенденции развития советского театра в 1933–1941 гг. – С. 1–57.

І Театральна весна УРСР, Київ, 1959. – С. 1–84.

Про одну неправомірну традицію. – С. 1–5.

Про режисуру франківців : стаття. – С. 1–22.

Про театри 30-х років : стаття. – С. 1–84.

Нариси історії української режисури. – 15 авт. арк.

Режисура корифеїв українського театру : вступ до дисертації. – С. 1–2.

Розвиток театального мистецтва на Україні. – С. 1–71.

Роль дитячих театрів у естетичному вихованні підростаючих поколінь. – С. 1–8.

Слово на сцені / І. Піскун, П. Масоха, 10.01.1966. – С. 1–8.

Театр України, рік 1963 : аналіз репертуарів театрів України за 1963 р.

Театральна весна : (сценарій-план) / І. Піскун веде обговорення підсумків театального сезону. – Київ, 1965. – С. 1–6.

Тези до виступу про загальне значення І Української театального весни. – С. 1–18.

Український театр. Мистецтво живого прикладу. – С. 1–74.

Українська театральна Ленініана : стаття. – С. 1–11.

Утвердження театру соціалістичного реалізму (1970). – С. 198–274.

У світлі нових вимог : стаття. – С. 19–21.

Фільм-вистава чи екранізована п'єса. – С. 1–11.

Ще раз про деякі питання українського театрознавства. – С. 1–28.

Як дивитись і оцінювати вистави. – 1958. – 3 авт. арк.

Начерки до Енциклопедії історії українського театру

Історія театру з XII–XIII ст. ; професійні групи на Наддніпрянській Україні ; про кріпацькі театри ; Полтавський театр Котляревського І. ; про М. Кропивницького ; про заснування професіонального українського театру ; про Садовського ; театр Саксаганського і Карпенка-Карого ; театр на Галичині «Руська бесіда» ; аматорські театри в Чернівцях, Коломиї, Львові, Стриї, Станіславі, Перемишлі, на Чернігівщині ; про виникнення робітничих театрів ; державні народні театри ; «Березіль» ; створення державних театрів для дітей ; «Червонозаводський театр» (Харків) , театр 20-х років ; реалізм в мистецтві театру ; театр періоду війни. – С. 1–38.

Про зародження українського театру. – С. 26–51.

Театр : про становлення укр. театру ; Остання редакція для енциклопедії. – С. 1–44.

Праці про діячів українського театру

Гнат Петрович **Юра** : до 50-річчя проф. діяльності. – Київ, 1957. – С. 1–16.

Данило Іванович **Антонович** : про талановитого актора. – С. 1–3.

До 100-річчя від дня народження **Лесі Українки** : стаття. – С.1–4.

Йосиф **Стадник** : стаття. – С. 1–9.

М. Л. Кропивницький – організатор, режисер, актор українського театру : дисертація на ступінь канд. філол. наук. – Томськ, 1942. – С. 1–273.

Н. М. Ужвій. Про життя і сценічну діяльність. – С. 1–12.

Н. М. Ужвій : стаття-очерк о жизненном и творческом пути актрисы. – С. 1–13.

Пам'яті Єлизавети **Аведикової-Потоцької**. – Київ, 1966. – С. 1–3.

Передмова до збірника літературної спадщини А. М. **Бучми** «З глибин душі». – С. 1–8.

Сценарій до фільму „Амвросій **Бучма**” (5 частин). – 1960.

Стаття про Доміана Івановича **Козачковського**. – С. 1–18.

Талановитий педагог і дослідник : (до 70-річчя з дня народження Петра **Руліна**). – С. 1–3.

Відгуки, рецензії на вистави, п'єси, фільми

Бойовий форпост реалістичного мистецтва : (Московський Малий театр на гастролях у Києві). – С. 1–14.

Виступ по телебаченню про п'єсу М. Зарудного «Марина». – С. 1–3.

Гастрольні виступи театрів у Києві. – С. 1–39.

Заслужений успіх : гастролі у Києві Свердловського драматичного театру. – С. 1–6.

Зауваження до комедії Юрія Мокрієва «Сава і його Слава». – С. 1–4.

Зауваження про виставу «Потомки запорожців» О. Довженка у Херсонському музично-драматичному театрі для Управління театрами Міністерства культури УРСР, 1958. – С. 1–4.

Зауваження про виставу «Гліб Космачив» Шатрова у Херсонському обласному музично-драматичному театрі для Управління театрів Міністерства культури УРСР. – С. 1–4.

Конфлікт у п'єсі і конфлікт у виставі : («Гроші» О. Сафронова в Київ. театрі ім. Лесі Українки). – С. 1–20.

Образи комуністів на сцені. – С. 1–12.

Про виставу «Гайдамаки» у театрі ім. Жовтневої революції у постановці народного артиста СРСР В. С. Василька. – С. 1–9.

Про постановку вистав радянської драматургії в київських театрах : (для «Робітничої газети»). – С. 1–8.

Про щорічний огляд кращих нових вистав в театрах України [1967] : стаття / Г. Лягущенко, І. Піскун. – С. 1–17.

Рецензія на виставу Жданівського російського драматичного театру за п'єсою О. Корнійчука «Платон Кречет». – С. 1–4.

Рецензія на виставу Жданівського російського драматичного театру «Остання жертва» (О. Островський). – С. 1–3.

Рецензія на виставу за драмою І. Рачади «Люди в шинелях» в Одеському українському драматичному театрі ім. Жовтневої революції. – С. 1–4.

Рецензія на виставу за драмою І. Рачади «Над голубим Дунаєм» в Одеському українському державному театрі ім. Жовтневої революції. – С. 1–4.

Рецензія на виставу за романтичною драмою М. Матерлінка «Монна Ванна». – С. 1–4.

Рецензія на виставу «Золотая чайка» в Кримському ляльковому театрі. – С. 1–3.

Рецензія на виставу «Колокола-лебеди» в Дніпропетровському театрі ляльок. – С. 1–3.

Рецензія на виставу «Корчагінці» в Одеському театрі юного глядача. – С. 1–3.

Рецензія на виставу Леоніда Горбачова «Злочин, що за нього не судять» колективу народного самодіяльного театру Палацу культури заводу «Більшовик». – С. 1–7.

Рецензія на виставу «На дні морському» у театрі ім. І. Франка. – Київ, 1957. – С. 1–20.

Рецензія на виставу п'єси В. Суходольського «Устим Кармалюк» Хмельницького обласного музично-драматичного театру ім. Г. І. Петровського (сезон 1972–1973 рр.). – Київ, 1974. – С. 1–12.

Рецензія на виставу «Пончо» в Симферопольському театрі ляльок. – С. 1–3.

Рецензія на виставу «Чарівна калоша» в Одеському театрі ляльок. – С. 1–3.

Рецензія на виставу «Червона квіточка» А. Ліперовського (за Аксаковим) Київського театру юного глядача. – С. 1–4.

Рецензія на драму Агати Турчинської «Любов як перстень». – С. 1–9.

Рецензія на інсценування роману В. Шишкова «Угрюм-ріка» в Одеському українському драматичному театрі ім. Жовтневої революції. – С. 1–4.

Рецензія на комедію Зої Козацької, Михайла Коваленка «Неймовірно, але факт». – С. 1–3.

Рецензія на п'єсу Аркадія Головка, Андрія Добрована «Вічний вогонь». – С. 1–3.

Рецензія на п'єсу Ю. Бобошко, В. Гончарова, П. Пасека «Грані алмаза». – С. 1–5.

Рецензія на п'єсу Іона Друце «Касса Маре». – С. 1–4.

Рецензія на п'єсу Г. Мдівані «День народження Терези» в Одеському державному російському драматичному театрі ім. А. Іванова. – С. 1–3.

Рецензія на рукопис драми Анатолія Боженка «Під рідним небом». – С. 1–7.

Рецензія на рукопис драми «Кто виноват». – С. 1–19.

Рецензія на рукопис драми Сави Голованівського «Істина дорожче». – С. 1–3.

Рецензія на рукопис драми Я. Майстренка «Веління серця» («Дев'яте коло пекла»). – С. 1–7.

Рецензія на сатиричну комедію М. Рахматуліна «В день іменин, а може... (перед смертю)» Хмельницького музичного театру. – Київ, 1974. – С. 1–2.

Рецензія на фільм «Кров людська – не водиця» Київської студії ім. О. Довженка, створений Миколою Макаренком за однойменним романом Михайла Стельмаха. – С. 1–11.

Сподівання не виправдались («На дні морському») в театрі ім. І. Франка. – С. 1–11.

У пущі : рец. на виставу Рос. драм. театру ім. Л. Українки. – С. 1–13.

Успіхи зобов'язують : про гастрольні виступи в Києві колективу Тернопіл. музично-драм. театру ім. Т. Г. Шевченка. – С. 1–21.

Рецензії на книги, статті, рукописи

Зауваження до рецензії І. Корнієнка на рукопис упорядкованого І. Піскуном збірника літературної спадщини А. Бучми для редакторату Державного видавництва образотворчого мистецтва і музичної літератури. – С. 1–6.

Зауваження до рукопису нарису Е. Кордіані «На оновленій землі». – С. 1–15.

Лист-рецензія до Н. Кузякіної щодо її «Нарисів української радянської драматургії». – С. 1–9.

Потрібний посібник : про книгу І. Д. Золотоверхого «Історія радянської культури». – С. 1–3.

Рецензія на вступну статтю до творів Л. Мамонтова «Яків Мамонтов». – С. 1–22.

Рецензія на вступну статтю Йосипа Кисельова «Яків Мамонтов». – С. 1–21.

Рецензія на драму Івана Ільченка «Широкі горизонти». – С. 1–7.

Рецензія на роботу Б. Завадка, Ю. Турчина «Суцвіття таланту і наснаги», 1961. – С. 1–6.

Рецензія на роботу Олександри Коршенко «Великий життєлюбєць і митець». – С. 1–4.

Рецензія на рукопис А. Драк «Шляхи розвитку українського театрального декоративного мистецтва», 18.06.56. – С. 1–22.

Рецензія на рукопис А. Є. Жукової «Амвросій Бучма в кіно». – С. 1–9.

Рецензія на рукопис В. Гаккебуш «Формування актриси і творчий метод (ранні роки творчості В. М. Чистякової)». – С. 1–9.

Рецензія на рукопис Василя Красенка «Піввіку на сцені. Мемуари / літ. запис Петра Закриничного». – С. 1–11.

Рецензія на рукопис Д. Лукової «Х. Замичковський». – С. 1–13.

Рецензія на рукопис І. Ворони «Анатолій Галактіонович Петрицький. Життя і творчість». – С. 1–22.

Рецензія на рукопис І. Овруцької «Віктор Миколайович Добровольський». – С. 1–4.

Рецензія на рукопис нарису Л. Білецької «Театр, народжений Великим Жовтнем». – С. 1–18.

Рецензія на рукопис Л. Ф. Стеценко «І. К. Тобілевич (Карпенко–Карий). Життя і творчість». – С. 1–16.

Рецензія на рукопис Надії Андріанової «Шляхи розвитку українського дореволюційного театру», 15 січня 1960. – С. 1–18.

Рецензія на рукопис «П. К. Саксаганський : (до 100-річчя з дня народж.) / упоряд.: В. Петраківський, В. Козієнко». – С. 1–26.

Рецензія на рукопис П. Киричка «Корифеї українського театру в Криму». – С. 1–24, 5–31.

Рецензія на рукопис П. Самійленко «Незабутні дні горінь. Спогади актриси». – С. 1–7.

Рецензія на рукопис Юрія Костюка «Творчий шлях Якова Мамонтова». – С. 1–9.

Рецензія на рукопис Юрія Костюка «Театрально-естетичні погляди П. К. Саксаганського». – С. 1–11.

Рецензія на рукопис Ю. Ягнич «В. Г. Магар». – С. 1–9.

Рецензія на спогади Олександра Сумарокова «Без гриму». – С. 1–7.

Рецензія на спогади К. В. Блакитного, Еланського «Літа мої театральні / літ. запис В. Голоти». – С. 1–7.

Рецензія на спогади М. Pokитько-Яроцької «Слово про видатну артистку Любов Павлівну Ліницьку / літ. запис Г. Довбищенка», 1966. – С. 1–3.

Слово про автора спогадів Д. І. Козачківського : стаття-рец. на працю Доміана Івановича Козачківського «Спогади». – Київ, 1967. – С. 1–17.

ЗМІСТ

Від упорядників	3
Смоляренко Н. Театр – доля	4
Основні дати життя та діяльності	12
Творчий доробок Івана Піскуна	14
Окремі видання	14
Публікації у наукових і науково-популярних виданнях	14
Публікації в періодичних виданнях	15
Статті у журналах	15
Статті у газетах	17
Публікації в енциклопедичних виданнях	19
Література про життя і діяльність Івана Піскуна	20
Іменний покажчик	23
Додаток	24

Довідкове видання

ПІСКУН ІВАН РОМАНОВИЧ

Біобібліографічний покажчик

Упорядник: ***Кононенко Валентина Олексіївна***

Відповідальний за випуск **Т. Вилегжаніна**

Редагування **В. Кононенко, Т. Римаренка**

Комп'ютерне опрацювання **Т. Римаренка**

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 2,09
Зам. № 90

Видавець і виготовлювач
Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого,
вул. Грушевського Михайла, 1, м. Київ–1, 01001.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 5350 від 11.04.2017